

Oj broli! šilta, žmogus prakaitančias, ydant kur išvažiuoti, to tik pagedauje, bet kur tau! R-daktoris atsisilio ne turi, Kozna diena laiszu iš visur apturi. Visi meldže ydant in gazieta patalpyt, Ka korespondentai prisijuncie turi talpyt, Ba izduotojas teip pagedauje, Niekas redaktoriaus ne užvadauje.

— Kur izduotojas?

Mazas Antanukas

Buvo jau velus laikas ir trumpa rudens diena tuojaus turejo pavist in nakezia, kada asz nuvargus ir persalus par grizau iš miesto. Mieste turejau daugybe visokių reikalų.

Tarnaite atidarius duris tuojaus man pranesze:

— Ponute, ponute namo sargas mums czia koki vaik atvede, kuris tarp vartu ant bruko gulejo. Sake, jog begu ledamas dar ir susalti galios. Kad ponute jo paziretum...

— Kas tai do vaikas! Žinai, kad ubagu ir jokių valkatų asz in savo nama nepriimdine jū...

— Sargas sako, kad jis sieta, — motina, sako, in laukus isbegus, ar ka. O jis pats privalo kvailiuku buti — stovi žiuri in akis ir pas ji ko nors isklausti yra labai sunku.

— Ak, Dieve, — mislinau imdama nuo galvos kapeliu, saka, gal man to visko kada nors da truko! Jau ir teip tu varguoliu kaskartas vis daugiau atsiranda, skolu turiu iki pat ausu, ziema slenska, neturiu kuo apsiuti, randa reikia moketi, malkas pirkti ir iszkur tu biedna moterisze gali pinigų gauti. Da ir tas czia toksai atsilviki! Turbut nieko geresnio nesulauksiu.

Iszejau in virtuve. Kampe prie liampos stovėjo Dievo sutverimas, buvo basas, apzales, purvinas — kokias tai skar malais apisekarmalojes — zodziu sakant maza kruvele skudurliu ir sutersatu ant galvos plauku. Stovėjo atsiremes prie sienos ir žiurejo priesiaz save.

Jo akys man pasirode labai dynomis. Buvo vyriszkos tik da nesudaugusios. Turbut jos žiurejo ant savo lindno likimo ir ant visu aplinkui daiktu.

— Ar nematai ponios?... Pabuciuok ranka! — užka mandieravo tarnaita, kuri su ponija sykiu buvo inejus. — Ka? Negirdi, tu... vaikel!... suseuko ant galo supykus.

Vaikas nesijudino.

— Duok jam sventą pakaju, Variute — tariau prisitartin dama prie jo. Su nuosteba dabas asz in jo akis žiurejau ir tarytum jose pamaciau, ko niekad da nebuva maziusi: Vaikas stacziai in mane žiurejo.

— Kaip, vaikel, vadini? — paklausiau prie jo pasilenkdamas.

— Antanukas — atsake ramiai. Paziurejo in mane su zingeldumu ir galva palenke.

— O tavo motina kaip vadina? Ka?

— Mano motina? Juoziene.

— O tevelis?

— Tevelis? Juozas Pitkus.

— Kur jus gyvenate?

— Mes gyvenome. Po poverzeziuje.

— Kaip tai gyvenote? Tai kur dabar tavo teveliai?

Ant to paklausimo vaikas sukrupo ir nieko neatsake.

B. t tuomtarpu mergeite Veronika sukinejanti apie arbata atidare peciuzi ir isz peziaus pakvipo uzsilikes nuo pietu viralas. Malinos vaiko akytes pakilo in virsuzi ir vaikas tuojaus atsiskuko prie peciaus; luputes drebejo.

— Variute, jis alkanas. Pirmiausia ji reikia pavalgydyti, o paskui jau apie viska galesime iszisklausti.

— Koks ten, praszau ponios yra alkanas! Turbut kisenius pilnus turi duonos prikimszatus Jie visi tokie bambliai valkatos!

Vienok po nekuriat valandelai Antanukas sedit prie stalo ir jau valge. Bet valge taip kad Veronika suprato, jog kiseniuose duonos neturi. O paskui asz su juom pradejau kalbeti:

— Tai sakai, kad vadini Antanukas Pitkus ir turi gimdytoja, tai kur-gi jie?

Vaikas tyli: Akis in mane pakele ir vel be palovos tartua norejo su jomis isz manes ka nors daziuoti. Turbut jis mislino: ar sakyti, ar ne.

— O ka tu czia tarp vartu dirbai, kada tave mano sargas rado ir pas mane atvede?

— Asz nuvargau ir seditau...

— Na, bet vukare sedit ant tokio szalezio negerai: Galejei suszalti: Delko-gi tu namo nejai?

— Namo? Asz namo neturiu.

— Kaip tai? Tai kur vakar gulejai?

— Vakars? Asz gulejau ant lentu miszke, pas Mejers.

— O ka valgei?

— Ant priplaukusiu prie krasztu medziu žmones vakariene vire, asz jiems prineso jau malku ir skiedruciu pri-rinkau, tai paskui valgyti in mane dave.

— O szandien?

— Szandien jau tu žmoniui susirinkimo netuvo, nes negalejau atrasti. Dabar szalta, tai ir Vilija tuszczia — atsiduso vaikas.

— Ir taip gyveni seniai?

— Nuo pat Sekminiu. Vasara, tai tik vieni juokai — pridure juokdamasis.

— Bet kam po miesteli valkiojosi, ka?

Vel valandele tylejimo Vaikas aplinkui apsidairė.

— Na, ka? Antanuk? Reikia, kad tu viska man iszpaskotum, nes kitaip asz tau nieko negalesiu pagelbeti. O juk tu pats žinai, kad per visa ziema po Mejero lentas nenoretum landzioti ir alkanam szalti, ar teisybe? Noretum geriau tureti nama, valgi, gera apsilvilkima czebatukus ir mokinis ko nors, kaipo ir kiti vaikai daro. Ar noretum? Jaigu taip, tai dabar turi maz viska papasakoti...

Melinos akutes uszitrauke migla luputes vaiko sudrebejo ir nedrasiai paklause:

— Bet poni... Poni mane ne atiduos? prijutan?

Supratu, ant vaiko duszios dugno turejo guletti kokia nors paslaptis. Savo ranka udejau jam ant peties ir prie-

saves pristatraukiau.

— Prijutau. vaikel! Ne neatiduos! Gali su tuo ramus Luti.

I pasijutau, — jog mano aki, taip-gi kokia tai migla pradejo traukti.

Antanukas nurijo seile, ir tare:

— Tai dabar asz jums, poni, viska papasakosiu.

— Gerai, pasakyk man viska. Kur-gi tavo gimdytojai?

— Tevelis iszvažiavo in Maskolija. Jau seniai iszvažiavo. Pelenu dienose buvo sugryzes bet labai girtas; mus musze ir mamyte musze o paskui isziemes isz skrynelės pas ketrto rublians kur riuos mamyte pati buvo uzdirbus, jog vazinojo labai toli in Maskolija kaip pasake, motina tuojaus ir krito ant padlago o tevelis iszkeliavo.

— Ir jau paskui negrižo ir iki sziam laikui nieko.

Prjutas — sieratu namas Maskolijoje nerazze?

— Ne. Visi iszvažiavo: — O kas buvo potam?

— Potam mamyte isz proto iszejo. Apsirengdavo visokiais drabuziais, vaikeszioldavo po kaima ir szokdavo. Taip isz jos visi juokesi. Paskui užpuole ant vieno virvininko, kuris prieszai gyveno, ir pradejo jin muszti. Tokiu budu žmones susirinko ir mamyte norejo atiduoti pas szv. Jokuba, bet tuokart dar taip likos.

Antanukas pertrauke savo kalba ir in liampos, ant stalo degancziuos, liepsna žiurejo. Jo duszios gilumose turejo užgimti kokia nors baime, nes ake lese pasirode aszaros.

— O kaip potam buvo?

— Potam, tai mamyte visada trankesi. Tai meldesi tai litanijas giedojai in mums patams dar kartais liepdavo melstis. Arba ne, iszeidavo isz namu ir kelias dienas nesugrizdavo...

— O jus ka be mamytes veikite? Ar daug jus vaiku buvo?

— Vaiku? Bayau asz ir Viktute ir Mariute, szita mažiausia.

— Ka-gi jus valgete?

— Nuo mus nepertoli gyvenomo musu tetule. Tai laikais mums duodavo duonos, ar ropucziu, arba taip ka nors, o potam kada oras buvo sziltesnis, skabinedavome ruszkynias ir dilgeles virdavome.

— O potam kas buvo?

— Potam... Karta Mariute susirgo. Kelias dienas pasirgus numire. Mamyte nam parejus kaip pamate numirusia Mariute pagriebe peili ir mums norejo papiauti. Asz iszbegau tada isz pirkios ir pradejau nesavu balsu rekti. Ant mano balso žmones susirinko ir paszauke žemski. Žemskis paemes mamyte nuveže pas szv. Jokuba. Kada ja veže, ji nuolatios szauke: "Duokit man peili, duokit man peili!"

Antanukas savo kalba pertrauke ir galva nulenke žemyn. Mažam jis dar dabar motinos balsa girdejo. Veidas nabagelio iszbalo.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Sztai matote priesz save sliva, pjaunu jaja ant keturiu daliu, teip.

— Vaikai žiuri akis pastaite, rydami seile.

— Suvalgau viena czverti, dabar antra, toliaus treczia o ant galo ketvirta.

— Na, dabar jau po viskam! kas pasiliko?

Vaikai atsiliepe vienbalsei: — Kaulukas!

— Misliu jog tai jiojo.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

Ir asz net pradejau isz baimes drebeti.

— O kas su jumi atsitiko?

— Po valandelai vel paklausiau.

— Su mumi? Mudu tetule pas save paeme, o Mariute palaidojo.

— O ar gerai jums pas tetule buvo?

— Gerai. Tik jos vyras mus pas save nenorejo laikyti. Sake, jog mudu perdaug valgo-me ir jie savo vaikus taip-gi turi. Tetule mus norejo, bet jos vyras atsisake. Paskui mudu nuvede ir prijutan atidave.

Kalba umai pertrauke.

— Na, ir kas buvo toliau? Antanukas tylejo.

— Tai jus prijutan atidave? Sakyk, vaikel, kaip toliau buvo?

Pasižiurejau in akis, visas buvo iszbales ir lupas sukan-des.

— Kas toliau atsitiko? Sakyk, vaikel! Ar judu prijutan paeme?

— Viktute prieme — praszabzdejo — bet mane.

— Na, o tave?...

— O manes neeme, nes asz pabegau.

Su tais zodziais galva umai pakele ir priesz save pasižiurejo. Akys stebetina szviesa užspindejo ir kumszczia sugniauze.

— Nenorejai prijutan eiti, tai delko?

Melinos akutes, tarytum da labiau praszvito, veidas paraudavo ir vyriesku balsu szuko:

— Nenorejau maskoliu pasilikti!...

Ant lekeijos rokundu.

Mokslaineje profesorius izdeda vaikams mokslo rokundu api atitraukima.

Klausykty vaikai, jago, atimsiu nog cielo skaitlio czverti dali ir teip po keturis kartus, kas pasiliks?

Tykumas visose lonkosia.

Nesuprantai! — suriko profesorius prakaituodamas. Iszaiszkinsiu jums geriau, žiurekyt.

— Sztai matote priesz save sliva, pjaunu jaja ant keturiu daliu, teip.

— Vaikai žiuri akis pastaite, rydami seile.

— Suvalgau viena czverti, dabar antra, toliaus treczia o ant galo ketvirta.

— Na, dabar jau po viskam! kas pasiliko?

Vaikai atsiliepe vienbalsei: — Kaulukas!

— Misliu jog tai jiojo.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

— Hei misteruk užsidedai ant mano skrybeles.

— Perpraszau!... asz mislinau jor lietuviszkoje stuboje neguli skrybeles ant kedziu, ba vis buna ant galvu, o tikitai tada nusiima kada valgo ir eina gult.

Mahanojaus snarglys in kur nulenda,

Kaip kipszas kitiems in akis lenda,

Tai skrepli ant veido uzdekyte,

Su delnu iztaisykite.

Snarglys agentelis po grinczes lendineje,

Dorus žmonis visur apkalbineje,

Ne tik Mahanojuje, Bet ir Meizvileje;

Jago da karta nuo žmonių dagirsiu,

Tai tam agenteliui pats terla užlipyti,

Davadas šurinksiu,

Jus mislinate, jog tai szlove,

Ir dydele garbe,

Jago moka sukrevezuot,

Ir in gazieta paduot.

Tiktai per mano rankas,

Jagu nori pa tuot kas,

Ineiti gales,

Niekas ne susimilis;

O apie ka ne vienas tyeziuo jesi,

Ir da juokesi.

Ia suda paduosiu.

Dievas yra geras ir atlaidus,

Lig laik, o buna ir rustus,

Tris da Szv. Onos ne lauke,

Petnycoje in karcema nutrauke.

Apsiejo labai bjaurai,

Badai kaip arkansu arklei,

Uztat po 20 doleriu kasztavo,

Per ka ne alucio p r Oines ne ragavo.

Mat pinigų ne turejo,

Pottaviles kalejime stenejo,

Cze velei ketino buti atidarymas salunu,

O cze vyrtui ne byra pinigų.

Tai vyruzei ir samata,

Ir dydele kaka.

In Dorysa Oklahoma,

Tankei atsilaukydavo svrzes pas žmona,

Atsiveža valgiu,

Ir visokių gerynu.

Per keles dienas vieszinasi,

Kaip du karvelei glamonisi,

Aha, ba tai ne byle kokis,

Dydeliu kelesi ir ne žioplys.

